

گزارشی از برگزاری دومین هم اندیشی صاحب نظران صنایع نساجی، چرم و پوشاک با مسئولان سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای تهران

فوائد بسکپال در زمین فوبال!

گزارش

■ اشاره:

دومین هم اندیشی صاحب نظران صنایع نساجی، چرم و پوشاک با مسئولان سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای تهران با حضور نمایندگان از تشکل‌های صنعت نساجی، پوشاک و چرم همچون انجمن صنایع نساجی، جامعه متخصصین نساجی ایران، اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان صنایع نساجی، پوشاک و چرم رییس و اساتید دانشکده مهندسی نساجی دانشگاه صنعتی امیرکبیر برگزار شد. هدف از برگزاری این هم اندیشی، تبادل نظر در خصوص ارائه آموزش‌های موثر و کاربردی برای صنایع فوق بود. لازم به ذکر است که دستاورد اولین جلسه هم اندیشی در سال ۱۳۸۵، بازسازی و نوسازی مرکز نساجی اصفهان بود که امید می رود خروجی این جلسه، ارتقاء سطح علمی مربیان و استفاده از مربیان کارآمد و مجرب باشد.

جمهور در مورد سازمان فنی و حرفه‌ای، مباحث و برنامه‌های متعددی طراحی شد و نخستین گام ما این بود که در برنامه پنجم توسعه، تضمین مناسب و فراگیری را برای نظام ملی مهارت و فناوری ارائه نمائیم. دکتر پرند تصریح کرد: به علت اطلاع رسانی نامطلوب و بروز برخی مسائل، تفسیر درستی از سازمان ملی مهارت اتفاق نیفتاده بود اما خوشبختانه امروز به صراحت اعلام می‌کنم که بسیاری از نمایندگان مجلس موافق شکل گیری این سازمان و طراحی نظام مهارت و فناوری هستند به طوری که بستر بسیار مناسبی در زمینه مهارت آموزی و تقویت نظام جامع مهارت در کشور مهیا شده است. این مقام مسئول ضمن اشاره به همکاری و همیاری مدیران استانی سازمان فنی و حرفه‌ای و دانشگاه جامع علمی و کاربردی

آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای و مشاور عالی رییس سازمان مذکور- در جایگاه سخنرانی قرار گرفت. وی در ابتدا به نظام ملی مهارت و فناوری اشاره کرد و گفت: بحث ایجاد سازمان ملی مهارت توسط وزیر کار و امور اجتماعی مطرح شده است. دکتر پرند یادآور شد: سازمان فنی و حرفه‌ای و دانشگاه جامع علمی و کاربردی را یک سازمان واحد تلقی می‌کنم و از ارائه هرگونه پیشنهاد و نظر در خصوص همکاری و کمک به این دو سازمان استقبال به عمل می‌آید. معاون آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای سپس به ماده ۲۱ قانون برنامه پنجم توسعه اشاره کرد و ابراز امیدواری نمود که این برنامه مفید واقع شود. وی افزود: با توجه به بیانات مقام معظم رهبری و رییس

در ابتدا مهندس مهران فرزین- کارشناس سازمان فنی و حرفه‌ای استان تهران- ضمن ابراز امیدواری جهت برگزاری یک جلسه مفید و کاربردی، به قول خود در خلال برپایی همایش سال ۱۳۸۵ مبنی بر بازسازی و نوسازی مرکز نساجی اصفهان اشاره کرد که خوشبختانه بخش قابل توجهی از بازسازی بخش سخت افزاری این مرکز انجام شده است. وی به ضرورت تشکیل کنسرسیوم آموزشی نساجی اشاره نمود تا به آموزش موثر و کارآمد نیروی شاغل و همچنین بهبود انجام کار منجر شود. در ادامه، نما آهنگی از سازمان فنی و حرفه‌ای و سخنان مقام معظم رهبری، رییس جمهور و رییس این سازمان در زمینه نقش حیاتی توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در کشور پخش شد. سپس دکتر کوروش پرند- معاون

و همچنین برقراری ارتباط موثر با مجلس شورای اسلامی، خاطر نشان ساخت: در این راستا ماده ۲۵ برنامه پنجم نظام آموزش که به دستگاه های ذیربط ابلاغ شد؛ بندهای بسیار مفیدی در مورد نظام آموزش مهارت و فنی حرفه ای دارد. بخشی از این بندها که می توانند در برنامه ریزی آینده مورد استفاده قرار گیرند؛ عبارتند از:

- ۱- هماهنگی در سیاستگزاری و مدیریت در برنامه ریزی آموزش های فنی و حرفه ای کشور به عنوان یک نظام منسجم و پویا متناسب با نیاز کشور
 - ۲- کاربست چارچوب صلاحیت های حرفه ای ملی به صورت منسجم جهت ارتباط صلاحیت ها، مدارک و گواهی نامه ها در سطوح و انواع مختلف در حوزه حرفه و شغل در جهت به رسمیت شناختن یادگیری مادام العمر و تعیین شایستگی های سطوح مختلف مهارتی
 - ۳- نیازسنجی و برآورد نیاز انسانی کاردانی مورد نیاز و صدور مجوز لازم و حمایت به منظور تأسیس و توسعه مراکز آموزش های دوره های کاردانی در بخش تعاونی به نحوی که تا سال چهارم برنامه، ظرفیت های مورد نظر ایجاد گردد.
 - ۴- فراهم سازی ارتقای مهارت در کشور از طریق اعطای تسهیلات مالی با نرخ ترجیحی و تأمین فضاهای فیزیکی و کاربری
 - ۵- زمینه سازی حضور فعال و موثر بخش غیردولتی در توسعه آموزش های رسمی و غیر رسمی مهارتی و علمی - کاربردی کشور
 - ۶- رتبه بندی مراکز آموزش فنی و حرفه ای
 - ۷- استقرار نظام کارمزدی و کارورزی
- وی در بخش دیگر سخنان خود تصریح کرد: نظام صلاحیت

حرفه ای توسط چند گروه از متخصصین سازمان فنی و حرفه ای و همچنین دانشگاه جامع علمی و کاربردی در حال تدوین است و در پایان بهار، نهایی خواهد شد. این نظام آموزش مهارت و فناوری، حاصل تلاش همکاران سازمان فنی و حرفه ای و دانشگاه جامع علمی و کاربردی است که به بررسی پیشینه ۸۰ کشور پرداخته اند به این معنا که به ۸۰ نظام مهارت فناوری کشورهای مختلف مورد بررسی و بومی سازی قرار گرفته است و در پایان از متخصصین مرتبط جهت اعلام نظر و ارائه انتقادات و نظرات سازنده دعوت به عمل آمد.

دکتر پرند گفت: آموزش های مهارت و فناوری به آموزش هایی اطلاق می شود که با هدف ارتقا و انتقال دانش کار و فناوری به هنگام کسب مهارت های شغلی و افزایش بهره وری به صورت مستمر و مادام العمر در تمامی سطوح مهارت و فناوری به صورت آموزش های رسمی و آموزش های تکمیلی، طراحی و اجرا می شود. این آموزش ها با استفاده از فناوری های آموزشی روز و ظرفیت های آموزشی محیط کار، افراد را بر اساس استانداردها و صلاحیت های شغلی و با تأکید بر اخلاق حرفه ای جهت احراز شغل، حرفه و کسب و کار تا سطح مطلوب تربیت می نماید.

وی با بیان این که برخی از اصول حاکم بر نظام آموزش مهارت و فناوری عبارتند از جامعیت و یکپارچگی، انعطاف پذیری، هماهنگی، استقلال، به روز بودن و مبتنی بر محیط کار؛ یادآور شد، یکی از نقاط ضعف مادر دانشگاه جامع علمی و کاربردی این است که در طول سال های اخیر به بحث مهارتی و عملی کمتر بها داد شده و نتوانسته ایم بحث عملیاتی را پر رنگ نماییم. در این نظام افراد پس از طی مراحل نظری و کسب دانش پایه، بخش مهارتی دوره را در محیط کار و تحت نظر مدرسین، متخصصین و مدیرانی که پس از طی مراحل ممیزی انتخاب می شوند؛ سپری می کنند. وی افزود: در مدت گذراندن بخش مهارتی این افراد، خود مشابه بخشی از نیروی کار و محیط کار بخشی از فضای آموزشی مهارتی می باشد. همچنین برنامه ریزی، گسترش، ممیزی و نظارت در این نظام باید بر پایه آموزش و مهارت فناوری در محیط کار انجام شود.

اهداف نظام مهارت و فناوری شامل:

- ۱- تربیت و افزایش کارایی و اثربخشی نیروی انسانی
- ۲- اشاعه و نهادینه سازی فرهنگ کسب و کار مبتنی بر دانش، مهارت و فناوری، تخصص و کارافرینی با رویکرد ارزش های اسلامی و اخلاق حرفه ای.

وظایف نظام آموزشی و مهارت فناوری:

- ۱- توسعه کمی و کیفی آموزش های مهارت و فناوری مبتنی بر آموزش های کاربردی و آمایش سرزمین، طراحی و تدوین مدل ها و روش های امکانپذیر در آموزش های مهارت و فناوری،
- ۳- نیاز سنجی مستمر آموزشی مبتنی بر آمایش سرزمین و برنامه ریزی ساماندهی آموزش، هدایت مستمر استعدادها

به سمت نیازهای بازار کار.

ارکان نظام آموزشی مهارت و فناوری:

- الف- شورای برنامه ریزی درسی و آموزش مهارت فناوری
- ب- شورای گسترش آموزش مهارت و فناوری
- ج- شورای نظارت و ارزیابی آموزش و مهارت فناوری
- د- هیأت های امن و هیأت های ممیزی مرکزی آموزش مهارت و فناوری

دکتر پرند در خاتمه، آمادگی خود و سازمان فنی و حرفه ای را جهت توسعه و پیشرفت آموزش نیروهای صنعت نساجی و همچنین حمایت از حمایت از انتشار و توزیع کتاب های تخصصی در حوزه نساجی، پوشاک و چرم اعلام کرد.

سخنران بعدی این جلسه، دکتر عباس سقایی - رییس هیأت مدیره خانه کیفیت تهران و نایب رییس انجمن مدیریت کیفیت ایران بود که مطالبی را در مورد جایگاه منابع انسانی، کاهش هزینه های تولید خلق ارزش محصولات، مدیریت، پیاده سازی استراتژی ها راهکارها و یافتن جهت های اصلی سازمان و بنگاه اقتصادی بیان نمود و سپس تربیون را به مهندس محمد مروج - رییس هیأت مدیره انجمن صنایع نساجی ایران - سپرد تا وی این جلسه را به صورت تخصصی در زمینه صنعت نساجی، پوشاک و چرم هدایت نماید.

مهندس مروج به نیاز جدی واحدهای نساجی به نیروی انسانی سطح پائین اشاره کرد و یادآور شد: طبق نتایج به دست آمده یک پروژه کارشناسی ارشد دانشگاه صنعتی امیرکبیر، بیشترین تعداد کارگران بیسواد در صنعت نساجی مشغول کار هستند. علت این امر هم کاملاً مشخص است. زمانی که یک کشاورز از مزرعه و روستای خود به تهران مهاجرت می کند؛ پس از عدم موفقیت در انجام تراشکاری، جوشکاری و ... وارد صنعت نساجی می شود. در حالی که فاقد هر گونه آموزش و شناخت اولیه نسبت به این صنعت گسترده و بزرگ می باشد.

این صنعتگر پیشکسوت نساجی، بخش دیگر سخنان خود را به سیستم آموزشی کشور اختصاص داد و گفت: افراد ۱۲ سال از بهترین سال های زندگی خود را در دبیرستان سپری می کنند و سپس در کتک شرکت می کنند. طبیعی است بخشی از داوطلبان موفق به پذیرش در دانشگاه ها می شوند اما بخش قابل توجهی از جوانانی که در راهیابی به دانشگاه شکست می خورند؛ تبدیل به افراد افسرده، نا امید و ناموفق می شوند و حتی برخی دست به

معاون آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه ای:

نظام صلاحیت حرفه ای توسط چند گروه از متخصصین سازمان فنی و حرفه ای و همچنین دانشگاه جامع علمی و کاربردی در حال تدوین است و در پایان بهار، نهایی خواهد شد. این نظام آموزش مهارت و فناوری، حاصل تلاش همکاران سازمان فنی و حرفه ای و دانشگاه جامع علمی و کاربردی است که به بررسی پیشینه ۸۰ کشور پرداخته اند.

با قوانین بسکتبال در زمین فوتبال بازی می کنیم! یعنی توانمندی‌های صنعتگران با امکاناتی که از طریق حاکمیت در اختیار آنان برای راه اندازی یک واحد تولیدی قرار داده می شود؛ بسیار متفاوت می باشد! دکتر مجیدی در این میزگرد، نقش آموزش فنی و حرفه‌ای در صنعت چرم را مقوله‌ای بسیار ضروری و مهم توصیف کرد که می تواند به پیشرفت‌های زیادی منجر شود. وی اذعان داشت: صنعت کشور نیازمند "مهندسين آچار به دست" است نه فقط مدير و متخصص صرف.

وی ادامه داد: انتظار صنعت از سازمان فنی و حرفه‌ای این است که نیاز کارخانجات را درک نماید و براساس آن به برنامه ریزی و آموزش مهارت نیروی انسانی بپردازد.

دکتر مجیدی به آموزش صحیح نیروی انسانی در زمینه عمل آوری چرم از مرحله کشتار تا تولید محصول نهایی اشاره کرد که در صورت عدم آموزش صحیح، کیفیت چرمی که در اختیار صنعتگر قرار می گیرد؛ با افت شدیدی مواجه می شود.

در ادامه جلسه مسائلی از قبیل ارتقای کیفیت آموزش مدیران میانی و تکنسین‌های صنایع نساجی از سوی مدعوین مطرح شد و آنان خواستار شفاف سازی وظایف، فعالیت ها و توانمندی های این سازمان در مورد صنعت نساجی شدند.

مسئولان سازمان نیز به ارائه توضیحاتی پیرامون برنامه‌های آینده سازمان آموزش با هدف ارتقای سطح کیفی آموزش‌های ارائه شده در مراکز این سازمان پرداختند.

انجمن متبوع خود اعلام آمادگی نمود تا با همکاری سازمان فنی و حرفه‌ای مشکلات مربوط به این حلقه مفقوده برطرف شود.

دکتر عیسی منصورى بیان داشت: زمانی که در مورد اصلاح وضعیت صنعت صحبت به میان می‌آید؛ ۳ لایه مطرح می‌شود:

- ۱- سطح ملی: مانند بحث تعرفه، تغییر ارزش پول ملی
- ۲- سطح یک صنعت: برای مثال تدوین یک آئین نامه جهت سیاست‌گذاری موفق در صنعت نساجی
- ۳- سطح بنگاه

وی ادامه داد: ممکن است مسائل واحدهای تولیدی و بنگاه‌های اقتصادی نساجی مشترک باشند اما در بسیاری از موارد این مسائل متفاوت با همدیگر هستند پس این نکته باید به صورت جدی مورد توجه قرار بگیرد. دکتر منصورى یادآور شد: همچنین مسائل و مشکلات بنگاه‌های کوچک با بنگاه‌های بزرگ و کلان بسیار متفاوت است. برای مثال دغدغه یک بنگاه بزرگ نساجی، چگونگی کار با ماشین آلات و دستگاه‌ها نیست بلکه مسائلی همچون بازاریابی و فروش دغدغه اصلی می باشد. به این ترتیب تربیت و آموزش نیروی ماهر در این واحدها نیز متفاوت از همدیگر است.

دکتر منصورى، حفظ موجودیت کارخانه‌ها و واحدهای تولیدی را بسیار مهم تر از ایجاد واحدهای جدید دانست و گفت: متأسفانه در کشور به "ایجاد" توجه بیشتری می‌شود تا "توسعه" بنگاه‌ها، حتی وام و تسهیلات بانکی به مراتب آسان تر و بهتر به واحدهای در شرف تأسیس داده می‌شود تا واحدهای در حال کار! بنابراین باید شناسایی کنیم که صنعت نساجی در هر یک از استان‌ها به چه آموزشی نیاز دارند زیرا نیاز آموزشی آنها یکسان نیست.

به گفته وی، ساختار کلی صنعتی در ایران به این شکل است که ۸۸ درصد از کسب و کارهای کشور بدون رابطه پایدار با مشتری هستند و برای ایجاد رابطه پایدار نیاز به ورود تکنولوژی و دانش تخصصی می باشد.

مهندس مهدی یکتا نیز گفت: نساجی حدود ۳۰۰ هزار نفر نیروی شاغل دارد و این جمعیت گسترده نشان می‌دهد که بحث منابع انسانی و آموزش در صنعت نساجی بسیار جدی است. وی ادامه داد: سیاست مدرک گرایی طی ۲ دهه اخیر، موجب بی توجهی به آموزش های فنی و حرفه‌ای شده به نحوی که حتی صاحب بنگاه اطلاع ندارد که سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای چه خدماتی می تواند ارائه می دهد. برای مثال آیا جهت آموزش دوزندگی و دوخت، مراکزی دارد یا خیر.

مهندس یکتا تصریح کرد: همان طور که برای تعمیر ماشین به مکانیک نیاز داریم نه مهندس مکانیک؛ در بحث تولید و صنعت هم کارگر متخصص و ماهر نیاز داریم. امری که متأسفانه در حوزه منابع انسانی کارخانجات کشور، گمشده است.

وی افزایش کارایی و اثربخشی آموزش های کسب مهارت را مشروط بر نیازسنجی از بازار دانست.

این فعال صنعت نساجی و پوشاک معتقد بود: امروز

خودکشی می زند. متأسفانه راه حلی برای حل این معضل نداریم. وی افزود: سیستم فوق دیپلم و کاردانی نیز مشکلات بسیاری دارد. برای مثال تربیت یک تعمیرکار کارآمد و ماهر حدود ۸ سال به طول انجامید اما تمام تلاش و تمرکز این فرد ادامه تحصیل و استخدام در سازمان های دولتی بود در نهایت نیز مدرک کاردانی خود را به کارشناسی ارتقا داد و به استخدام یکی از بانک های کشور درآمد. به این ترتیب ۸ سال انرژی، زمان و هزینه بابت تربیت و آموزش وی خنثی شد.

مهندس مروج اذعان داشت: نباید انتظار داشت که کارخانه‌ها و بنگاه‌ها زمان و انرژی خود را صرف آموزش و تربیت نیروی انسانی نمایند. سازمان فنی و حرفه‌ای در این راستا می تواند کمک و مساعدت های بسیاری به صنعت نساجی کشور نماید.

وی به تجهیز مرکز نساجی استان اصفهان در سال ۱۳۸۵ اشاره کرد و گفت: به چه دلیل این مرکز از سوی صنعتگران مورد استقبال چندانی قرار نگرفت و کارخانجات علیرغم نیاز مبرم به آموزش و کسب مهارت نیروی کار، آنان خود را به واحد مذکور اعزام نکردند؟

مهندس مروج گفت: به اعتقاد من، کارخانجات نساجی کشور به اندازه کافی دارای ژنرال و سرباز هستند اما متأسفانه گروهیان و استوار نداریم و اکثر قریب به اتفاق نیروهای ساده خواهان گرفتن مدرک کارشناسی ارشد و دکترا هستند!! سوال این است که مگر یک کشور به چه تعداد دکتر نیاز دارد؟! چرا تربیت نیروی کار ماهر و کاردان مورد توجه قرار نمی گیرد؟ البته سازمان فنی و حرفه‌ای در زمینه مهارت آموزی نیروی کار اقدامات بسیاری انجام داده است اما نمی دانم این آموزش‌ها تا چه میزان کاربردی و مفید می باشد.

این جلسه با برگزاری یک میزگرد تخصصی ادامه یافت. در این میزگرد مهندس علیرضا حائری- دبیرانجمن صنایع نساجی ایران-، مهندس مهدی یکتا- دبیر اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان صنایع نساجی، پوشاک و چرم، دکتر عیسی منصورى- مدیر برنامه ملی توسعه خوشه های صنعتی کشور و نماینده یونیدو در ایران- و دکتر مجیدی- عامل توسعه خوشه چرم تهران - برگزار شد.

مهندس حائری، خواستار برگزاری جلسات مستمر و کاربردی جهت تقویت صنایع نساجی شد و معتقد بود که حلقه مفقوده کشور نیروی کاردان است. وی از سوی

به اعتقاد من، کارخانجات نساجی کشور به اندازه کافی دارای ژنرال و سرباز هستند اما متأسفانه گروهیان و استوار نداریم و اکثر قریب به اتفاق نیروهای ساده خواهان گرفتن مدرک کارشناسی ارشد و دکترا هستند!! سوال این است که مگر یک کشور به چه تعداد دکتر نیاز دارد؟! چرا تربیت نیروی کار ماهر و کاردان مورد توجه قرار نمی گیرد؟